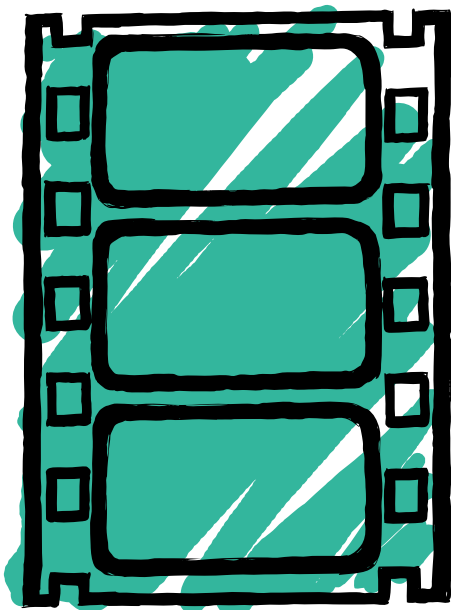

**Obudź w sobie
kreatywność**

- 2 - **SPIS TREŚCI**
- 3 - **WSTĘP**
- 4 - **JAK SIĘ TO WSZYSTKO ZACZĘŁO**
- 6 - **CZAS POMYŚLEĆ**
- 7 - **TWORZENIE SCENARIUSZA**
- 9 - **CZYM NAGRYWAĆ?**
- 11 - **NAJMNIEJSZY PLAN FILMOWY**
- 12 - **PERSPEKTYWA**
- 13 - **JAK POCZUĆ SIĘ DOBRZE W OKU KAMERY**
- 14 - **PODSTAWY MONTAŻU**
- 15 - **PODZIEL SIĘ FILMEM**
- 16 - **PRAWA AUTORSKIE I WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA**

WSTĘP

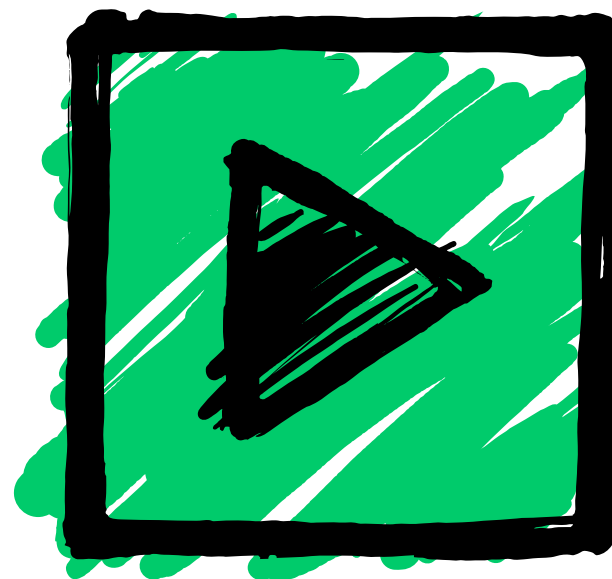
Bitwę pod Grunwaldem możemy sobie tylko wyobrażać - tak, jak wyobrażał sobie ją Jan Matejko, malując swój słynny obraz. Za to Polskę z roku 1918 możemy już zobaczyć - dzięki archiwalnym zdjęciom i filmom z tego okresu, które zachowały się do naszych czasów. Możemy zobaczyć walkę żołnierzy I wojny światowej, a także defilujące przed Józefem Piłsudskim Wojsko Polskie. Wszystko dzięki potędze filmu! Możliwość utrwalenia chwili, która jako ludzkość mamy dopiero od nieco ponad stu lat. Film potrafi przekazać wiele, również my dzięki filmowi jesteśmy w stanie powiedzieć więcej i zostawić coś dla przyszłych pokoleń. Dzięki nowoczesnej technologii tę możliwość ma prawie każdy - zachęcamy Was do tego, aby za sto lat każdy mógł zobaczyć, jak wygląda dzisiaj nasz kraj.

Starożytni Grecy wierzyli, że istnieje dziewięć muz - bogiń, z których każda opiekuje się jakąś dziedziną poezji, sztuki, czy nauki. Klio dbała więc o historię, Polihymnia o śpiew chóralski, Talia o komedię a Melpomena o tragedię, i tak dalej. Po ponad dwudziestu wiekach pojawiła się sztuka tak ważna, że postanowiono do uznanego grona dołączyć muzę numer dziesięć - patronkę twórczości filmowej.

Film potrafi poruszyć serce i wyobraźnię - to wiemy od dawna. A od niedawna każdy z nas ma możliwość tworzenia filmów „własnymi rękami”. To świetna okazja do rozwijania swojej wrażliwości i fantazji, uczestnictwa w kulturze. Właśnie to chcemy wspierać dzięki projektowi „Młody Film”.

Mamy nadzieję, że samouczek, który oddajemy w Wasze ręce będzie po prostu użyteczny - w jednym miejscu zgromadzono podstawowe informacje o filmie a także praktyczne wskazówki dla tych, którzy chcą tworzyć „ruchome obrazy”. Nawet prosty, nakręcony telefonem komórkowym film można nazwać sztuką - a ta daje życiu smak, jest źródłem radości i satysfakcji. Niech lektura kart tej książeczki zainspiruje Was do tworzenia! Tego Wam życzymy!

hm. Dariusz Kanclerz
hm. Wojciech Pietrzczyk

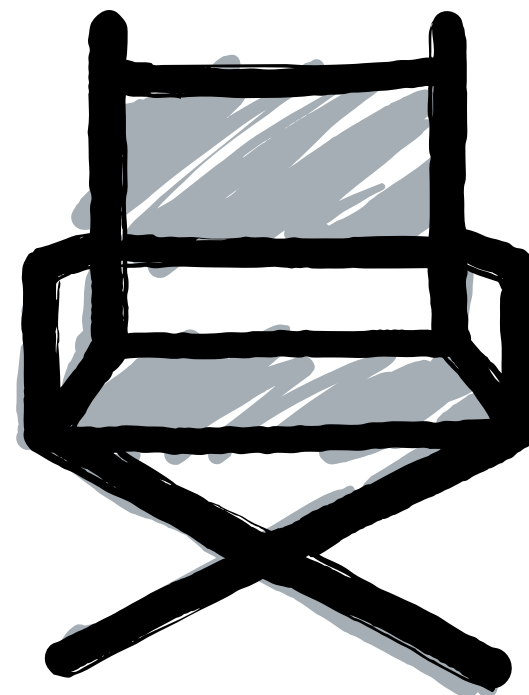
JAK SIĘ TO WSZYSTKO ZACZEŁO?

W XXI wieku możliwość oglądania filmów jest dla nas czymś oczywistym. To już nie tylko przestronne sale kinowe, czy zacisze domowego pokoju z telewizorem, ale też laptop, telefon komórkowy, ale nawet ekrany w środkach komunikacji umożliwiają podziwianie ruchomych obrazów. Dziś nawet kilkusekundowe i bezwartościowe filmiki zamieszczane na popularnych portalach internetowych są oglądane przez miliony odbiorców. A wiesz ile osób obejrzało pierwszy w historii ludzkości pokaz filmowy?

Powstanie tzw. „X muzy” było możliwe dzięki rozwojowi nauki i wynalazkom, które „oszukiwały” wzrok ciąg nieruchomych obrazków potrafiły przeobrazić w ruchomą animację. Pierwowzorami dzisiejszego wyposażenia filmowca były takie urządzenia jak: camera obscura, zoetrop, bioskop, praksinoskop, fenakistiskop, czy też taśma celuloidowa. Rozwój technologiczny umożliwił rejestrowanie i odtwarzanie obrazów. Urządzenia były stopniowo udoskonalane, co doprowadziło do opatentowania przez braci Auguste i Louis Lumiere kinematografu (13 lutego 1895 roku). Później (28 grudnia 1895 roku) w Salonie Indyjskim przy bulwarze Kapucynów w Paryżu zorganizowano pierwszy publiczny pokaz filmowy. Publiczności liczącej 35 osób zaprezentowano 50-sekundowy dokument pt.: „Wyjście robotników z fabryki Lumiere w Lyonie”. Film ten można obejrzeć dziś w Internecie, chociaż dla współczesnego odbiorcy wyda się on zapewne mało atrakcyjny.

Film rozwijał się głównie w dwóch rywalizujących ośrodkach - w USA i w Europie. Za Oceanem rozpoczęto masową produkcję w kalifornijskim Hollywood, a krótkie i nasycone prostym humorem montaże (tzw. nickelodeony) prezentowano na jarmarkach. Z kolei w Europie swą filmową działalność rozpoczął słynny francuski iluzjonista czarodziej ekranu Georges Melies. Co ciekawe, Melies był jednym z uczestników historycznego pokazu filmowego z Paryża. Swój przydomek zawdzięcza stosowaniu wielu trików w trakcie produkcji filmów, co w połączeniu z wybujałą fantazją naukową skutkowało powstaniem epokowych dzieł, jak np.: „Podróż na Księżyc” (film ten powstał w 1905 roku - ponad pół wieku przed pierwszymi lotami w kosmos!). Rozwój technologii dynamizował światową kinematografię i powiększał paletę środków wyrazu stosowanych przez reżyserów. W latach 20-tych powstawały pierwsze udźwiękowane filmy. Pod koniec lat 30-tych rozpoczęto produkcję przy użyciu technologii Technicolor. Dzięki komputerom - w latach 70-tych możliwe było stosowanie efektów specjalnych. Z kolei w 1995 roku powstał pierwszy pełnometrażowy film tworzony całkowicie przy użyciu techniki komputerowej - „Toy Story”.

Wraz z biegiem czasu na świecie powstawały następne filmy, które stanowiły odbicie wydarzeń społecznych, kulturalnych, gospodarczych, politycznych niemal wszystkich narodów. Kinematografia zaczęła towarzyszyć ludzkości na każdym kroku i zajęła centralne miejsce w kulturze, a swoją popularnością wyprzedziła wszystkie uznane „muzy”. O tym, jak ważny dla świata stał się film niech świadczy fakt, że USA uzależniło wcielenie w życie słynnego planu Marshalla (wielomiliardowego programu pomocowego dla Europy zniszczonej po II wojnie światowej) od wprowadzenia w europejskich kinach amerykańskich produkcji.

CZAS POMYŚLEĆ

Podejmując się tak trudnego przedsięwzięcia, jakim jest wyprodukowanie filmu, trzeba się do tego solidnie przygotować. Tym czym dla inżyniera budowlanego jest projekt domu, tym dla filmowca będzie scenariusz. Być może nieświadomie, ale wielokrotnie trzymałeś w rękach gotowy scenariusz - na przykład czytając dowolny dramat. Oczywiście ten filmowy jest bardziej skomplikowany, ale jego funkcja jest taka sama.

Warto rozrysować fabułę - uwzględniając, jak rozwijają się kolejne wątki. W jaki sposób pojawiają się bohaterowie? Jakie rekwizyty i przyrządy będą Ci potrzebne? Wszystko po to, aby przystępując realizacji reżyserskiej pracy, mieć kompleksowe spojrzenie na to, co chcemy wyprodukować. Scenariusz ma za zadanie przystosować daną fabułę do wymogów filmu, czyli określonych warunków takich jak: sceny, plan zdjęciowy, itd. Zawarte są w nim: dialogi, opis akcji, postaci, miejsc i czasu, ale także scenopis - techniczny plan realizacji filmu (dokładny opis tego, co będzie można zobaczyć i usłyszeć w danej scenie).

Przystępując do pisania scenariusza zwróć szczególną uwagę, że ma on służyć nie tylko Tobie, ale wszystkim osobom zaangażowanym w produkcję, dlatego musi być on przejrzysty i zrozumiały. Podstawową rzeczą jest formatowanie tekstu tak, aby był on przyjazny czytelnikowi. Należy pamiętać o jednolitej czcionce, interlinii, wyjustowaniu, formacie papieru, marginesów umożliwiających robienie notatek. Co do zasady przyjmuje się, że jedna strona scenariusza powinna odzwierciedlać jedną minutę filmu. Warto pamiętać też o przejrzystym układzie graficznym. Każdy element sceny (dialogi, nagłówki postaci, opis kadru, dźwięku, itp.) musi być wyraźnie od siebie oddzielony, żeby całość była czytelna i logiczna.

W celu ułatwienia sobie pracy można posługiwać się specjalistycznymi programami komputerowymi, które służą do tworzenia i edytowania scenariuszy. Do najpopularniejszych można zaliczyć: Final Draft, Movie Outline, Celtx, czy Scenarius. Pamiętaj, że nagrywanie amatorskich filmów ma być dla Ciebie przede wszystkim świetną zabawą. Odrobina spontaniczności tylko uatrakcyjni Twoją produkcję.

TWORZENIE SCENARIUSZA

Wszystko zaczyna się od pomysłu. Każdy zapewne oglądał film pt.: „Titanic”. Czy to jest film o statku pasażerskim? O podróży? O katastrofie morskiej? Otóż nie. Te wszystkie tematy pojawiają się w fabule, ale cała akcja dotyczy dramatycznej historii miłosnej pomiędzy biednym, utalentowanym chłopakiem podróżującym najtańszą klasą, a młodą damą z bogatego domu przyzwyczajoną do luksusu, która łaknie przygody. Ważne, żeby umiejętnie ten pomysł wybrać i opisać go w taki sposób, aby zaciekać widza.

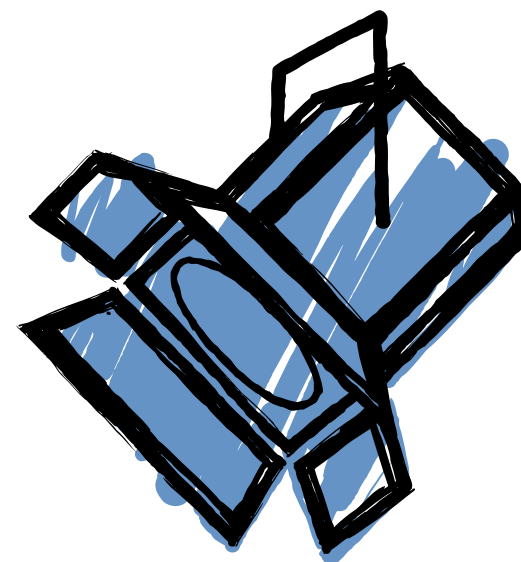
Nie ma jednego schematu, według którego można zbudować scenariusz. Można odnaleźć wiele recept - zwykle opierają się one na uproszczonym modelu: musi być bohater, który ma określony cel i napotyka problemy. Do tego często spotyka się koncepcje trzech aktów, budowania napięcia i wprowadzania punktów zwrotnych... Oczywiście warto szukać porad, wzorować się, czytać gotowe scenariusze tak, aby zobaczyć, w jaki sposób można systematyzować fabułę. Nie będą jednak one nic warte, jeśli nie będziemy mieć własnego oryginalnego pomysłu. Gdzie szukać zatem natchnienia?

Często jest tak, że codzienność dostarcza nam wielu przygód, np.: zwariowana impreza, interwencja policjantów, kontrola rodziców, tarapaty nastolatków - to przecież typowa amerykańska komedia. Warto szukać natchnienia w tym, co Cię interesuje. O wiele łatwiej jest zrobić film na temat, który jest Ci bliski, masz z danej dziedziny wiedzę i chcesz ją przekazać innym. Z drugiej strony, często pomysły przychodzą do nas same. Niektóre filmy powstają na podstawie jednego zdania, pomysłu - wątku, wokół którego potem buduje się całą fabułę. Wyobraź sobie, co by było, gdyby w wyniku pomyłki policja aresztowała przypadkowego mężczyznę, biorąc go za największą gwiazdę wśród płatnych morderców? Tak narodził się słynny „Killer”.

Pomysł na film musi być oryginalny i interesujący. Trzeba pamiętać, że nie wszystko co dla Ciebie jest ciekawe, może spodobać się innym. Film robi się dla widowni, dlatego warto swoją koncepcję scenariusza komuś opowiedzieć i zobaczyć jego reakcje.

Jednak scenariusz to nie tylko sam pomysł. Film składa się przede wszystkim z obrazu. W tym zawierają się także środki artystyczne - specyficzny język filmu, za pomocą którego artysta komunikuje się z widzami. Jako twórca filmowy musisz być świadomy, w jaki sposób możesz komunikować się z widzami. Bardzo ważną rolę odgrywa to, jak skomponujesz poszczególny kadr. W ten sposób możesz zwrócić uwagę widza na konkretne zagadnienie. Wobec tego za pomocą planu ogólnego - z przewagą akcentów na tło - możesz przekazać informacje o tym, gdzie rozgrywa się akcja filmu; plan pełny - ukaże postać widoczną w całości, która dominuje w obrazie, pełni on z reguły funkcje informacyjną; plan amerykański (do kolan) - odpowiednik naszego sposobu postrzegania ludzi, z którymi rozmawiamy. Plany bliskie: półzbliżenie - popiersie i zbliżenie- ludzka twarz, spełniają funkcje dramatyczne, patetyczne i introspekcyjne. Dramaturgia w filmie może zostać podsycona za pomocą detalu - przykładowo zbliżenie na dłoń mordercy, narzędzie zbrodni.

Podobnie jak w malarstwie, czy fotografii ważnym czynnikiem są kolory i światło. Umiejętnie dopasowując barwy możesz wywołać odpowiedni nastrój i sterować emocjami widzów. Charakterystycznym przykładem tego typu działania mogą być przepiękne pastelowymi barwami komedie romantyczne Almodóvara.

CZYM NAGRYWAĆ?

Zawsze nosimy przy sobie trzy rzeczy - portfel, klucze i telefon. Dziś każdy telefon komórkowy jest wyposażony w aparat fotograficzny i kamerę, co czyni jego właściciela potencjalnym filmowcem! Nie wystarczy jednak po prostu wcisnąć przycisk i nagrywać... Jak zrobić dobry film komórką? Oto kilka praktycznych wskazówek.

Czysty obiektyw. Podobnie do ludzkiego oka, które nie potrafi „złapać” ostrego obrazu, patrząc przez brudne okulary, kamera (nie tylko ta w telefonie) nie sfilmuje dobrze danej sceny, jeśli jest zabrudzona. Pamiętaj, żeby przed rozpoczęciem pracy z telefonem przetrzeć obiektyw miękką szmatką. Uważaj, żeby nie była ona zbyt wilgotna, bo można w ten sposób uszkodzić sprzęt.

Stabilność obrazu. Mimo że wiele telefonów posiada system stabilizacji obrazu, to nie zniweluje on wszystkich drgań. Zwłaszcza jeśli w trakcie nagrywania telefon będzie trzymany dwoma palcami. Pamiętaj, żeby telefon trzymać pewnie i stabilnie, używając do tego dwóch dłoni. W przypadku gdy nadal trzęsą ci się ręce, możesz też wykonać dodatkowe akcesoria.

Poziom. Filmy lepiej wyglądają w kadrze poziomym niż pionowym. Jednak jeśli z jakiegoś względu zdecydujesz się nagrywać w pionie, to bądź konsekwentny - zmiana na poziom będzie odebrana jako przejaw braku profesjonalizmu.

Dynamiczne ujęcia. Zbyt długie ujęcia mogą nudzić widza. Filmy tworzone przy pomocy telefonu komórkowego charakteryzują się dużą dynamiką i różnymi kadrami. Pamiętaj o różnicowaniu planu (plan pełny, ogólny, pełny, amerykański, średni, półzbliżenie, detal) W ten sposób - mimo oszczędnej formy - można zainteresować odbiorcę swoim dziełem.

Młody Film 2018

Brak szybkich zmian kadru. Pamiętaj, że dynamika ujęć nie może polegać na ciągłym „skakaniu” kadrem z jednego obiektu na drugi. Problem ten jest dodatkowo spotęgowany, gdy nagrywasz film telefonem. Tzw. efekt „rolling shutter” sprawia, że obiekty poruszające się prostopadłe do osi optycznej obiektywu przechylają się na nagraniu w charakterystyczny sposób, co sprawia że obraz jest rozedrgany i zniekształcony. W trosce o dobrą jakość obrazu i komfort oglądania, pamiętaj, żeby ujęcia były płynne i pozbawione gwałtownych przeskoków. Dodatkowo możesz skorzystać ze specjalnych darmowych aplikacji, które niwelują te wady.

Nie pod światło. W ten sposób obraz będzie niewyraźny i rozmyty. Pamiętaj, że słońce i żarówka to nie jedyne źródła światła. Szyba, biała ściana, czy tkanina odbijają promienie słoneczne.

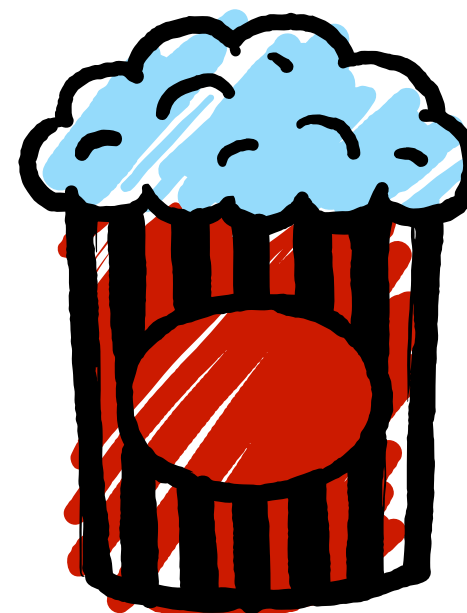
Dokładność. Uważnie komponuj każde ujęcie. Poszczególne kadry ma znaczenie. Zwróć uwagę, co dzieje się w drugim i trzecim planie.

Cisza. Podczas nagrania nie wolno nic mówić. Wszystko się nagrywa, więc komentarzami i zbędnym hałasem możesz zepsuć całą swoją pracę.

Brak zoomu. Większość telefonów komórkowych jest wyposażona wyłącznie w zoom cyfrowy. Stosowanie go podczas nagrywania filmów negatywnie wpływa na jakość obrazu. Lepszy efekt detalu można uzyskać, kadrując i powiększając ujęcie podczas montażu.

Montaż. Do montowania scen możesz wykorzystać szereg aplikacji. Z reguły są one intuicyjne i proste w obsłudze, ale często mają też ograniczone możliwości. Możesz także zgrać materiał na komputer i skorzystać z bardziej profesjonalnych programów komputerowych. Im więcej wysiłku włożysz w produkcję filmu, tym lepszy efekt osiągniesz.

Trening czyni mistrza. Ta stara zasada ma także zastosowanie do produkowania filmów. Nie wymagaj od siebie, że za pierwszym razem stworzysz arcydzieło. Bądź wobec siebie wymagający, ale pamiętaj, że początki bywają trudne. Poszerzaj swoją wiedzę, oglądaj filmy innych twórców i ćwicz. Największe doświadczenie zdobędziesz dzięki praktyce.

NAJMNIEJSZY PLAN FILMOWY

Plan zdjęciowy to miejsce, w którym będziesz nagrywać swój film. Może to być wewnątrz jakiegoś budynku - wtedy będziesz miał do czynienia ze studiem filmowym albo na zewnątrz, czyli w plenerze. To, jaki plan zdjęciowy wybierzesz, w dużej mierze wpłynie na charakter filmu. Jednak bez względu na Twoją decyzję, plan zdjęciowy musi zostać starannie przygotowany. Zwłaszcza, jeśli swój film będziesz nagrywać telefonem komórkowym, który ma ograniczone możliwości techniczne. Światło. Jakość i charakter nagrywanego obrazu są uzależnione od światła. Nasycenie barw, kontrast, jasność to także elementy języka filmu, za pomocą którego możesz komunikować się z widzami, dlatego musisz zwracać na nie szczególną uwagę. Pozwoli Ci to na wyodrębnienie, podkreślenie lub ukrycie elementów istotnych dla narracji. Może ono przypominać światło naturalne (i neutralne dla widza), może też jednak w istotny sposób określać nastrój lub znaczenie ujęcia. Telefony gorzej nagrywają w słabym świetle, dlatego nieraz będziesz zmuszony, żeby doświetlić kadr. Jeśli filmujesz w studiu, to zorganizuj dodatkowe lampy, białe prześcieradła, materiały, lustra, które będą wzmacniać światło. Filmowanie w plenerze jest trudniejsze i wymaga więcej poświęcenia. Musisz zwrócić uwagę na szereg czynników, które nie są zależne od Ciebie. Pora dnia, warunki atmosferyczne, przejrzystość powietrza - to wszystko ma wpływ na to, jaki efekt otrzymasz.

Dźwięk. Analogicznie jak ze światłem, musisz też zadbać o jakość dźwięku. Ścieżka dźwiękowa w filmie, to co najmniej trzy elementy: słowa, muzyka i dialogi. O wiele łatwiej można uzyskać dobrą jakość w studiu niż w plenerze. Konieczne jest odpowiednie wyciszenie, brak przypadkowych odgłosów i szumów. Przede wszystkim pamiętaj o kilku zasadach.

Warstwa dźwiękowa musi odnosić się do fabuły. Spójność dźwięku i obrazu ułatwi widzom zrozumienie intencji artysty i ułatwi śledzenie akcji. Jeśli w kulminacyjnym momencie dramatycznej sceny pojawi się wesoła melodia, a nie mrożąca krew w żyłach cisza albo budujące napięcie odgłosy, to cały nastrój i magia kina ulecą.

Dialogi muszą być głośniejsze od tła. W przeciwnym wypadku widzowie będą mieli problem ze śledzeniem akcji, a oglądanie filmu będzie dla nich wysiłkiem. Odgłosy tła i muzyka powinny być głośniejsze w scenach, które są pozbawione rozmów.

W ścieżce dźwiękowej nie powinno być nagłych zmian ani „dziur”. Oczywiście, można tę zasadę łamać celowo dla gwałtownych zwrotów akcji, ale trzeba robić to umiejętnie, bez zbędnego chaosu. Nie urywaj dźwięków w połowie, jeśli nie jest to konieczne. Zamiast tego, spróbuj w trakcie montażu stopniowo wyciszać i pogłasniać ścieżki.

Każdy odgłos, który pojawia się w scenie musi do czegoś się odnosić. Za pomocą dźwięku steruj wyobraźnią i intuicją odbiorcy. Kapiąca woda w tle rozmowy może budować napięcie. Cicha muzyka pod koniec ważnej rozmowy może zwiastować kolejną scenę i zmianę akcji. Użyj swojej wyobraźni.

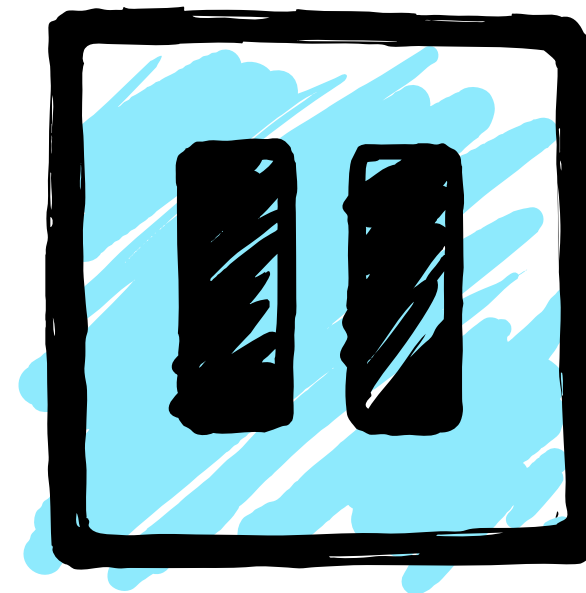
PERSPEKTYWA

Umiejętność uchwycenia odpowiedniego kadru jest sztuką. Potrzeba wiele wprawy, aby z każdego ujęcia „wyciągnąć” to, co najlepsze. Z reguły (odruchowo) głównych bohaterów sceny próbujemy umieścić w centrum kadru. Spróbuj zaryzykować i przesunąć kadr nieco w lewo lub prawo. Efekt może być o wiele ciekawszy.

Standardowa zasada projektowania kadru to tzw. „metoda trójkąta”. Kadr dzielimy tak, jak na ilustracji poniżej. Fioletowe kropki to mocne punkty obrazu, czyli takie, gdzie wzrok widza więcej dostrzega. W tym miejscu kadru należy umieścić te elementy, które mają zostać odebrane jako najważniejsze.

Linie wyznaczają płynnie granice pomiędzy poszczególnymi elementami kadru. Przykładowo - w dolnym poziomym pasie może mieścić się plaża, w środkowym morze, a w górnym niebo. W ten sposób obraz pokazany widzom będzie przejrzysty łatwy do odbioru. Linie są zarówno poziome i pionowe, co oznacza, że kadr możesz komponować zarówno wertykalnie i horyzontalnie. Zachowanie porządku jest bardzo ważne. Nie może on zawierać przypadkowych elementów. Pamiętaj o tym, co dzieje się w drugim i trzecim planie.

Harmonia może zostać celowo zaburzona (jako element języka filmu), ale co do zasady wszystko musi mieć swój określony porządek. Każdy kadr powinien być dopracowany i przemyślany. Pamiętaj jednak, że to film, a nie fotografia, więc należy go odpowiednio dopasować do fabuły i ścieżki dźwiękowej tak, aby całość była spójna. To ciężka praca, ale tylko w ten sposób Twój film zaintryguje widza.

JAK POCZUĆ SIĘ DOBRZE W OKU KAMERY

Nagrywając film amatorski, zapewne nie będziesz miał możliwości współpracy z profesjonalnymi aktorami. Pamiętaj, że występy przed kamerą paraliżują. Zwróć uwagę na kilka szczegółów, które mogą pomóc Twoim aktorom jak najlepiej wypaść przed obiektywem.

Dykcja. Podstawową umiejętnością aktora jest wyraźne mówienie. Zwracaj uwagę, czy wymawiasz każdą sylabę odpowiednio, czy dobrze akcentujesz. Słuchaj swojego głosu na nagraniach i analizuj. Przed rozpoczęciem filmowania zrób rozgrzewkę jamy ustnej i języka. Im dokładniej się przygotujesz, tym lepszy efekt osiągniesz.

Make-up. Makijaż z reguły nie stanowi problemu dla kobiet, ale mężczyźni mają mieszane uczucia co do nakładania na twarz kosmetyków. Niestety, żeby uniknąć „efektu żarówki” i błyszczeć na ekranie wyłącznie grą aktorską, trzeba nałożyć na twarz trochę pudru albo kremu matującego.

Stres przed kamerą. Perspektywa bycia ocenianym, oglądanym może paraliżować. Zadbaj o luźną atmosferę na planie. Pamiętaj, że film nie jest pokazywany na żywo. Nawet jeśli się pomylisz, to ujęcie można powtórzyć.

Wygląd. To nieprawda, że aktor musi być przystojny i zadbany. Aktor musi wyglądać odpowiednio do swojej roli. Nie musisz mieć ładnej fryzury i uprasowanej koszuli, jeśli grasz kłoszarda. Dopracuj swój wizerunek pod kątem fabuły. Zwróć uwagę na detale. Niech Twój wygląd będzie charakterystyczny, ale nie zdominuje całej roli.

Mowa ciała. Aktor gra nie tylko głosem, ale też ciałem. Jak dowodzą badania, więcej można przekazać jednym gestem, niż kilkoma zdaniami. Widzowie będą zwracać uwagę na to, jak stoisz, jak trzymasz ręce, itp. Ważne jest także, gdzie patrzysz. Nie błędź wzrokiem i nie unikaj zerkania w obiektyw. Zbyt intensywna mimika i gestykulacja może wydać się śmieszna i odwróci uwagę od fabuły (choć w przypadku komedii właśnie taki środek artystyczny może być pożądany). Kontroluj ją i świadomie z niej korzystaj. Gra aktorska to trudna sztuka. Analizuj swoje zachowanie, oglądając nagrania.

Cierpliwość. Nie spodziewaj się, że nagranie zajmie mało czasu. Produkcja dobrego filmu wymaga czasu, dokładności i wielu powtórek. Rozplanuj zadania nawet na kilka dni tak, aby nie stracić radości z nagrywania.

PODSTAWY MONTAŻU

Gdy zdjęcia już sfilmowane, a dźwięki wybrane, najwyższa pora przejść do montażu. To najbardziej skomplikowany etap produkcji filmu. Wymaga dużych umiejętności, precyzji i wytrwałości. Istnieje kilka metod montowania filmu w taki sposób, aby fabuła została opowiedziana ciekawie.

Montaż równoległy - dwa z pozoru osobne wątki fabuły przeplatanie między sobą- raz z jednego, raz z drugiego wątku.

Montaż przyspieszony - czyli mnożenie coraz krótszych ujęć w celu zdynamizowania akcji.

Montaż atrakcji - wyszczególnienie jednego wątku, czy też elementu kadru przez umieszczenie go w sąsiedztwie innego (nawet bez związku z tematem). Pojawienie się niespójnego elementu zwróci uwagę widza i zaintryguje.

Montaż skojarzeń - łączenie ujęć w taki sposób, żeby wywołać określone skojarzenie u widza. Przykładowo, jeśli po sobie nastąpią ujęcia wygłodniałego rekina i pływającego w oceanie człowieka, widz będzie przeczuwał tragedię. Możesz go też zaskoczyć i „nie dopuścić” do wypadku. W ten sposób należy sterować napięciem i emocjami w filmie.

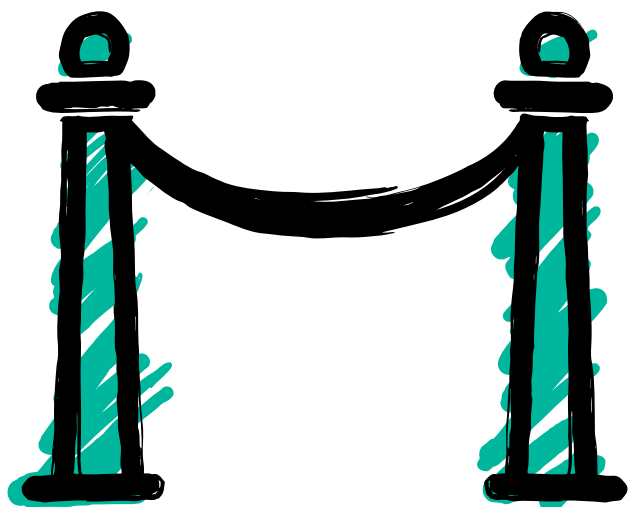
Montaż zdarzeń - połączenie kilku ujęć opisujących to samo miejsce w tym samym czasie, ale z perspektywy różnych bohaterów.

Montaż przyczynowo - skutkowy - najbardziej logiczny i uporządkowany sposób montowania filmu. Jeśli w jednym ujęciu ktoś podpala łaskę dynamitu, to w następnym obserwujemy wybuch.

Pamiętaj, że montaż ma służyć do najlepszego opowiedzenia fabuły, a nie na odwrót. Nie stosuj zbyt wielu efektów, nie „sklejaj” ujęć w sposób chaotyczny i unikaj gwałtownych przeskoków, bo zdezorientujesz widza. W kolejnych ujęciach urozmaicaj plany filmowe - zbliżenia, plan ogólny, plan amerykański, itp.

Do montowania filmu możesz użyć swojego telefonu komórkowego. Istnieje szereg darmowych aplikacji, dzięki którym będziesz mógł zmontować nagrane zdjęcia, dodać muzykę i efekty. W ten sposób w bardzo prosty i szybki sposób będziesz mógł wyprodukować film. Taki montaż nie będzie doskonały i profesjonalny, ale na potrzeby nieskomplikowanego klipu może wystarczyć. Jeśli chcesz włożyć w to więcej wysiłku, zgraj film na komputer i użyj profesjonalnego programu. Software tego typu jest często dostępny w darmowych wersjach testowych do pobrania z Internetu. Obsługa takiego programu bywa skomplikowana, ale dzięki niemu uzyskasz lepszy efekt.

PODZIEL SIĘ FILMEM

W dobie ogólnodostępnego Internetu publikowanie własnych filmów przestało być problemem. Pokazywanie filmów na festiwalach jest nadal popularne, ale przestało być jedyną i podstawową metodą wypromowania własnej twórczości. Każdy dziś korzysta z portali społecznościowych, serwisów umożliwiających publikowanie filmów video i dzielenia się nimi ze znajomymi. To narzędzie może być wykorzystane do publikowania własnej twórczości artystycznej. Znane: YouTube, Facebook, Twitter, Vine, Vimeo, Instagram, AOL czy Yahoo to wirtualne festiwale filmowe, dzięki którym można zdobyć popularność. Ilość wyświetleń staje się bardziej istotna od opinii uznanego krytyka. Wielu artystów, w tym także filmowców i aktorów, rozpoczęło karierę właśnie poprzez zamieszczenie video w Internecie.

Postaraj się dotrzeć też do fachowych forów internetowych, na których dyskutuje się o amatorskim kinie. Może tam kogoś zainteresujesz swoją twórczością albo znajdziesz cenne porady i wskazówki na podstawie swojego filmu? Bądź otwarty na konstruktywną krytykę, ale nie zwracaj uwagi na zwykłych „hejterów”, których w sieci nie brakuje. Jako filmowiec zwracaj uwagę na parametry techniczne, które oferują poszczególne portale. Różnią się one między sobą, co do rozdzielczości zamieszczanych filmów, a tylko niektóre umożliwiają publikowanie w Full HD.

Poszukaj - może gdzieś w Twojej okolicy ma miejsce festiwal albo konkurs kina amatorskiego? Nawet jeśli nie zdobędziesz pierwszej nagrody, to takie doświadczenie może Cię wiele nauczyć.

PRAWA AUTORSKIE I WŁASNOŚĆ INTELKTUALNA

W 2012 r. przez Europę przełała się fala wielotysięcznych protestów przeciwko „ACTA” - umowie międzynarodowej, której celem było wprowadzenie jednolitych standardów w ochronie własności intelektualnej. Zdaniem protestujących nowe przepisy naruszały wolność słowa.

Jeśli chcesz opublikować film, musisz posiadać do niego prawa autorskie. Dotyczy to nie tylko zdjęć, ale także scenariusza, rekwizytów i muzyki. Prawo autorskie i kwestie własności intelektualnej to wyjątkowo skomplikowana gałąź prawa, a dodatkowych problemów nastrocza fakt, że jego ewolucja nie nadąża za dynamiką przemian technologicznych i rozwoju narzędzi służących do tworzenia sztuki.

Wykorzystanie utworu muzycznego bez zgody autora jest kradzieżą i łamaniem prawa. Należy się upewnić czy autor dźwięku, który chcesz wykorzystać nie ma nic przeciwko, a najlepiej nagrać muzykę samodzielnie. W Internecie można też znaleźć repozytoria muzyki z domeny publicznej bądź udostępnianych na licencji Creative Commons, czyli takie które są bezpłatnie udostępniane i można z nich korzystać. Popularnym godnym polecenia serwisem udostępniającym muzykę do ponownego wykorzystania jest: <http://soundcloud.com/creativecommons>.

Nieco bardziej skomplikowaną kwestią jest wykorzystywanie fragmentów z cudzych filmów. Teoretycznie można wykorzystać element innej produkcji (zwyczajowo jest to ok. 15 sekund) na zasadzie prawa cytatu. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby korzystać z fragmentów, co do których prawa autorskie majątkowe wygasły.

Aby produkować swoje filmy legalnie, zawsze należy precyzyjnie wskazać źródło utworów, z których korzystaliśmy - nawet jeśli są one na wolnej licencji. W napisach końcowych określ adres bibliograficzny lub internetowy (URL) i podaj nazwę licencji, na podstawie której utwór został udostępniony. Możesz też opublikować własny utwór i zezwolić na swobodne jego wykorzystywanie. Wyboru licencji można dokonać na stronie Creative Commons Polska, a informacje na ten temat umieść w napisach końcowych.

Warto wiedzieć, że prawo autorskie pozwala na parodiowanie wszystkich utworów w dowolny sposób i bez żadnych ograniczeń.

Już wiesz jak to zrobić – teraz wystarczy swoje pomysły zmienić w czyn. Może kiedyś zobaczymy Twój film na kinowym ekranie? Może to Twoja twórczość zostanie dla przyszłych pokoleń świadectwem czasów, w których żyjemy... Życzymy Ci powodzenia, kamera w dłoń i... Akcja!

**NARODOWE
CENTRUM
KULTURY**

Dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Kultury
W ramach programu Kultura - Interwencje.